

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра маркетингу та реклами

СИЛАБУС

РЕВЕРСИВНА ЛОГІСТИКА / REVERSE LOGISTICS

Інформація про викладача	
Викладач	Андрусенко Надія
Науковий ступінь	Кандидат економічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри маркетингу та реклами
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Соборна, 87, корпус 1, каб. 28
Контактний телефон	(0432) 55-04-02
E-mail:	n.andrusenko@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	ОК «Реверсивна логістика» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних умінь щодо організації та управління зворотними потоками ресурсів. У межах курсу розглядаються процеси повернення, повторного використання, відновлення, рециклінгу та утилізації продукції відповідно до принципів циркулярної економіки. Значна увага приділяється оцінюванню економічної ефективності та екологічних наслідків реверсивних логістичних рішень. Практичні заняття передбачають застосування сучасних цифрових інструментів аналізу та моделювання логістичних процесів.
Мова викладання	Українська
Результати навчання	Розуміти сутність, цілі та роль реверсивної логістики у сучасних організаціях і системах управління ресурсами; аналізувати процеси повернення, повторного використання, рециклінгу та утилізації ресурсів з урахуванням економічних і екологічних факторів; застосовувати базові цифрові інструменти для обліку, моделювання та оцінювання зворотних потоків; обґрунтовувати управлінські рішення щодо оптимізації використання ресурсів і мінімізації втрат; оцінювати вплив реверсивних рішень на ефективність діяльності організацій та принципи сталого розвитку.

Тематичний план та оцінювання результатів навчання						
Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота здобувачів		
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Концепції та інструменти циркулярної логістики	23	4	4	15	ВПЗ, В, УД, Т	10
Тема 2. Зворотні потоки у глобальних ланцюгах постачання	22	4	4	14	ВПЗ, В, УД, Т	10
Тема 3. Еколого-економічні основи логістики вторинних ресурсів	23	4	4	15	ВПЗ, В, УД, Т	10
Тема 4. Повернення у торгівлі та виробництві: технології і моделі	22	4	4	14	ВПЗ, В, УД, Т	10
Тема 5. Логістика рециклінгу: інфраструктура та індекси ефективності	23	4	4	15	ВПЗ, В, УД, Т	10
Тема 6. Управління відходами: відповідальність виробника та цифровізація	22	4	4	14	ВПЗ, В, УД, Т	10
Тема 7. Ефективність реверсивної логістики: екологічні та економічні КРІ	23	4	4	15	ВПЗ, В, УД, Т	10
Тема 8. Практика застосування циркулярної логістики у світі	22	4	4	14	ВПЗ, В, УД, Т	10
Індивідуальне завдання	20			20	ІЗ	20
Всього	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль	Екзамен					
Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: ВПЗ – виконання практичних завдань – 2 бали. В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. УД – участь у дискусії – 1 бал. Т – тестування – 1 бал. ІЗ – індивідуальні завдання – 20 балів (курси на освітніх платформах «Prometheus», «Coursera» тощо – 10 балів; участь у наукових заходах – 10 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».					
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Афанасьєва О. К., Куляк В. В. Реверсивна логістика як ключовий елемент моделі циркулярної економіки. <i>Вчені записки : зб. наук. пр.</i> Київ : КНЕУ, 2025. Вип. 40. С. 8–19. 2. Божкова В. В., Тарасенко М. О., Пилипенко В. В. Проблематика та перспективи розвитку напряму реверсивної логістики в Україні. <i>Економічний простір.</i> 2020. № 159. С. 60–65.					

	3. Григорак М. Ю., Марчук В. Є. Реверсивна логістика та рециклінг наукомісткої продукції : монографія. Київ : КНТЕУ, 2018. 352 с. 4. Дунська А. Р., Шрамко Н. В. Особливості організації та управління реверсивною логістикою підприємства. <i>Підприємництво та інновації</i>. 2021. Вип. 20. С. 44–51. 5. Залознова Ю. С., Квілінський О., Трушкіна Н. В. Реверсивна логістика в системі циркулярної економіки: теоретичний аспект. <i>Економічний вісник Донбасу</i>. 2018. № 4 (54). С. 29–37. 6. Зрибнєва І. П. Логістика : навч. посіб. Одеса : Олді+, 2025. 156 с. 7. Кочешкова І. М., Трушкіна Н. В. Реверсивна логістика промислових відходів. <i>Вісник економічної науки України</i>. 2018. № 2. С. 105–108. 8. Марченко В. М., Шутюк В. В. Логістика : підручник. 2-ге вид., доповн. Київ : НУХТ, 2022. 334 с. 9. Михаліцька Н. Я., Верескля М. Р. Логістичний менеджмент : навч. посіб. Львів : ЛДУВС, 2020. 440 с. 10. Неізнана О. В. Реверсивна логістика як інструмент сталого розвитку. <i>Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського</i>. 2024. № 2 (77). С. 112–119. 11. Посилкіна О. В., Сагайдак-Нікітюк Р. В. Управління зворотними потоками у фармацевтичних ланцюгах постачання : монографія. Харків : НФаУ, 2019. 432 с. 12. Приймак Н. С. Реверсивна логістика як інструмент акумулювання стратегічних можливостей бізнесу. <i>Вісник ДонНУЕТ. Серія: Економічні науки</i>. 2024. Вип. 1 (80). С. 41–48.
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Аудиторні заняття з освітнього компонента проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті ВТЕІ ДТЕУ. Вимоги щодо організації навчання: 1. Сумлінне виконання розкладу занять з освітнього компонента (здобувачі вищої освіти відвідують заняття в обов'язковому порядку; здобувачі, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються). 2. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до лабораторних занять, якісне і своєчасне виконання завдань та обов'язкове виконання самостійних завдань, наданих викладачем. 3. Користування мобільними пристроями під час заняття лише з дозволу викладача і тільки з навчальною метою. 4. Здобувач вищої освіти може ознайомлюватись із своїми оцінками та накопиченими балами особистий електронний кабінет, що міститься у вільному доступі. 5. Можливість перескладання будь-якого експрес- контролю в разі отримання незадовільної оцінки. Вивчення доцільно розпочати з ознайомлення з програмою курсу, а потім переходити до послідовного вивчення окремих тем. Самостійна робота здобувачів повинна проводитися у двох напрямках:

	– з питань тем дисципліни, які розглядалися під час аудиторних занять, увагу слід зосередити на більш детальному вивченні окремих положень нормативних документів; – з питань тем дисципліни, які повністю передбачені для самостійного вивчення, необхідно опрацювати та засвоїти матеріал у відповідності з робочою програмою. Для кращого засвоєння матеріалу доцільно по кожній з тем і підтем скласти конспект. Перевірка виконання самостійної роботи проводиться викладачем на лабораторних заняттях, а також виноситься на поточний контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.
Інтеграція ІІІ в освітній процес	<i>Інтеграція ІІІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ).</i> <i>Згідно пункту 3. Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ) правила для здобувачів:</i> <i>Здобувач може застосовувати інструменти ІІІ для:</i> - планування та генерації ідей: пошуку нових ідей для виконання практичних завдань чи індивідуальних робіт; створення кількох варіантів структури презентації або доповіді з подальшим власним доопрацюванням. - допомоги в дослідженнях: узагальнення навчальних або аналітичних матеріалів (статей, звітів) для швидкого розуміння; пошуку прикладів для моделювання фінансово-господарської діяльності підприємств (з обов'язковою перевіркою достовірності). - покращення власного тексту: перевірки орфографії, граматики, пунктуації; перефразування власних речень для ясності та стилю; перекладу фрагментів іншомовних джерел із наступним редагуванням. - роботи з даними та програмними інструментами: створення шаблонів таблиць чи звітів у Google Sheets; допомоги у формуванні базових формул або прикладів розрахунків; візуалізації даних (схеми, графіки, діаграми). У всіх випадках здобувач виступає «головним редактором» та несе відповідальність за достовірність і коректність кінцевого результату. <i>Заборонене використання ІІІ</i> Суворо забороняється: - подавати як власний результат тексти, таблиці, схеми чи аналітику, повністю згенеровані ІІІ; - використовувати ІІІ під час контрольних заходів (тестів, іспиту), якщо це прямо не дозволено викладачем; - вигадувати дані, посилання чи фальшиві приклади; - перекладати на ІІІ виконання ключового аналітичного завдання без власного опрацювання (наприклад, готовий аналіз ринку чи SWOT без власного внеску). <i>Декларування використання ІІІ</i> Факт застосування ІІІ потрібно зазначати у виконаних роботах, що підлягають оцінюванню (індивідуальні завдання, практичні звіти, презентації). Декларування не вимагається для базових перевірок орфографії

	чи форматувannya. Приклад декларації: «Під час підготовки презентації використано інструмент ChatGPT (OpenAI) для створення первинного плану структури та перевірки стилю викладу. Усі висновки та приклади сформульовано самостійно».
Відпрацювання пропусків занять	Пропущені заняття в обов'язковому порядку відпрацьовуються шляхом індивідуального виконання практичних завдань відповідно до теми пропущеного заняття. Форма та строки відпрацювання визначаються викладачем з урахуванням причин пропуску.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Політика застосування штучного інтелекту (ШІ). Під час роботи над індивідуальними завданнями та проєктами не припустиме порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.
Інші складові політики компонента	Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені робочою програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Затверджено на засіданні кафедри маркетингу та реклами від 19.01.2026 протокол № 01.

Науково-педагогічний працівник

Завідувач кафедри

Надія АНДРУСЕНКО

Ірина ПОЛЩУК